

244. Hivatás vagy foglalkozás

Levelet kaptam a héten, nyilván nemcsak én, hanem sok más társam is, olyan levelet, amely ritkán érzett örömet ébreszt a címzettben. A Szabó Ervin Könyvtár osztályvezetője írta alá, és azt kérdezi benne: vajon én, aki évek óta a könyvtár olvasói közé tartozom, miért nem újítottam meg erre az évre a kölcsönző jegyemet. Elmondja azután, hogy számos újdonsággal frissítették fel könyvállományukat, napról napra újabb és újabb kötetek érkeznek — látogassak el tehát ismét hozzájuk, bizonyára talállok majd a nagy választékban olyat, amely az érdeklődésemnek megfelel.

Ennyi hát a levél tartalma. A kevéssé tájékozottak számára ehhez csak annyit fűzök hozzá, hogy a Szabó Ervin Könyvtár ügyszólván ingyen áll a beiratkozók rendelkezésére. Semmiképpen sem üzleti vállalkozás tehát, sőt ha cinikus lennék, azt mondanám: az ott dolgozóknak „tisztá haszon”, ha kevesebben keresik fel őket, hiszen akkor az ő munkájuk is kevesebb. Prémiumot sem kapnak a forgalom után, anyagilag nem érdekelték abban, hogy zsúfolva legyenek olvasótermeik, hogy sorba álljanak a kölcsönzőasztalok előtt. És lám, mégis figyelik a számokat, rajta tartják szemüket a forgalom alakulásán, és nem közömbös számukra egyetlen elmaradt olvasójuk sem. Nem restellik a fáradságot, összeírják ezeknek neveit, címét, és levelet írnak nekik, megkérdezve: mi az oka távolmaradásuknak. Bebizonyítják ezzel, hogy állásukat, foglalkozásukat nem egyszerű kenyérkeresetnek tekintik. Ennél sokkal többnek: **hivatásnak**.

Nos, tehát, ezért szerzett olyan rendkívüli örömet nekem ez a rövid, de meleg hangú levél, amely meggyőzően tanúsítja, hogy a könyvtár mai irányítói és dolgozói hűségesen követik annak az áldozatkész, fáradhatatlan, kitűnő kultúrpolitikusnak útmutatását, akinek nevét méltán írták palotájuk homlokzatára. Szabó Ervin szinte semmiből fejlesztette országos jelentőségűvé a könyveknek ezt az otthonát, és mi öregebbek jól emlékezünk arra, hogy nem fordulhattunk hozzá olyan kéréssel, amelyre a szakszerű és kimerítő felvilágosítást a legrövidebb időn belül meg nem kaptuk volna. Számosan neki köszönhetik tudományos pályafutásukat, eredményeiket, hiszen az elindítás az ő műve volt, az út irányát ő jelölte meg. Az egykori Fővárosi Könyvtár joggal viseli az ő nevét, a mai munkatársak lelkiismeretesen őrzik népet nevelő, kultúrát fejlesztő hagyatékát.

Az utóbbi években jelentékenyen kibővült az ország könyvtárainak hálózata. Jelentős eredmény ez, hiszen az olvasást többé-kevésbé mindenki a kölcsönzéssel kezdi, és csak ha rájön az ízére, akkor igyekszik magának megszerezni a szívéhez nőtt olvasmányt. Másrészt azonban az újdonságok szédületes tömegében még a jobb anyagi körülmények között élőknek is meg kell válogatniuk, mivel gyarapítsák könyvtárukat, a helyhiány sem engedi meg a korlátlan terjeszkedést. Egyre növekszik tehát a könyvtárakat igénybe vevők száma, és ez a kulturális fenér foltok csökkentése

szempontjából nagyon örvendetes. De minden lehetőséget még távolról sem merítettünk ki. Nem várhatjuk meg, amíg az olvasó elmegy a könyvekhez; útnak indulnak a könyvek is: ezt a célt szolgálják a könyvhetek és egyéb propaganda akciók. De nem elégedhetünk meg az újonnan „beszervezettek” még oly magas létszámával, hanem ügyelnünk kell az ilyen vagy olyan okokból lemorzsolódókra is. Ama bizonyos levél éppen ezt célozza. Ezért szeretném felhívni erre a módszerre a különböző vidéki könyvtárvezetők figyelmét is.

Nem zárkozhatunk el azonban az ügy egészen más irányú értékelésétől sem. Sokszor beszélünk és írtunk már arról, hogy szocialista kereskedelmünk dolgozóinak egy része nem tette magáévá a magánkereskedelemnek azokat a helyes és követésre méltó tulajdonságait, amelyek a vevő és az eladó egészséges kapcsolatára, az állandó vevőkör megeremtésére és megtartására vonatkoznak. Szinte érthetetlen, de sűrűn elfelejtkeznek ezekről olyanok is, akiknek pedig évtizedeken át saját üzletük volt, és ott nyilván törődtek azzal, hogy a vásárló meglegedetten megy-e haza. Törődtek ezzel annál is inkább, mert ellenkező esetben lehűthették boltjuk redőnyét, hiszen vevőiket a szomszéd fűszeres vagy a szomszéd hentes átcsábította. A konkurrencia most nem ilyen módon jelentkezik, de azért kétségkívül megvan. És hiába mondják egyesek, hogy „mindegyik Közértben ugyanazt árulják”, mi mégis szívesebben megyünk abba a fiókba, ahol udvariasan fogadnak, ahol törődnek kívánságunkkal, és ahol nem szerzünk utólagos bosszúságot, kibontva otthon a becsomagolt árut. Vannak már ilyen üzletek, nem is kis számmal. De sajnos egyelőre — amint mondani szokták — még nem ez a jellemző.

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTÁLYOZÁS	
Szerző:	Kemény István				
Cím:	Hivatás vagy foglalkozás				
Forrás:	Magyar Nemzet				
(Hely)	1966. jún. 9.				
(Idő)	(Köt. v. füz.)				
(Oldal)	(Oldal)				
Tárgy	027.4				
Hely	1966.				
Idő	1966.				
Személy					
Helyszám					

Pedig jellemző is lehetne. A belkereskedelem dolgozóinak nagy része kap prémiumot, nyereségrészesedést vagy más effélét. A vendéglátó üzemek felszolgálói számára sem közböbös, hányan látogatnak el hozzájuk, hányan kérdezik meg tőlük: melyik az 'asztaluk, hogy oda üljenek. A sokat kifogásolt, de kiirthatatlan borraevalórendszer nagyon is érdekeltté tenné őket munkahelyük forgalmának növelésében. Csodálatos módon még sincsenek mindig ennek tudatában. Vagy legalábbis úgy tesznek, mintha ez a kérdés csak a vezetőt érintené. Pedig — mindentől eltekintve — műszak után ők is vásárlók a Közértben, vendégek az eszpresszóban és az étteremben. Nyilván nekik is jólesik, ha nem kelletlenül, kényszeredve mutatják meg a keresett árut, vagy teszik eléjük a várva várt ebédet.

Lehet, hogy a fennálló prémiumrendszer még nem mindenütt eléggé ösztönző. Átdolgozásuk, az új követelményeknek megfelelő módosításuk most van napirenden. De azért nem ártana, ha minden érdekelt elgondolkozna a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak példáján. Munkánkat szeretettel, áldozatkészséggel elvégezhetjük akkor is, ha az ellenérték nem jelentkezik azonnal, többlet-forintok alakjában.

Kemény István